

18.6.36

משה -

מכתבך מיום 14.6.36 וכמו כן פרוטוקול ישיבת  
ההנהלה מאותו יום הגיעו לפנות ערב. מחר הוא יום הדין,  
ואמהר לענות על כמה נקודות.

א. כפי שראית ביומני נשמעו דבריו מקהירו היטב,  
וכשנראה שאופן דיבורי גרם לאי-שמיעתך. לעומת זאת הבוקר  
שמעתיו בקושי, אם כי הבינותי את תוכן דבריו בכללם.  
ב. בשבוע שעבר החילותי לספל בענייני כספים, אבל  
"הוויכוח" הבליע את כולנו השבוע, ולא המטכתי בהפעלת אנשי  
הכסף. מחר אני טס לוורשו, בשווייץ (ביום ג') אשוב  
לעניין זה.

ג. מורשו אכתוב לך על חגובת הגולה. אין לשכוח  
שיש עכשיו הכרה שהישוב הוא חזק. הגולה מגזימה כדרכה בכל,  
אבל נדמה לי שהכרה זו מבארת את "השקט".

ד. לא הספקתי לראות את ויצמן הערב, ולא יכלתי  
לדעת לע"מ מה הוא דיבר עם רוזנהיים. מסופקני אם אראהו מחר,  
כי בבוקר אלך לפרלמנט, והוא נוסע בשבת פריסה. בשובו ובשובי  
אברר אתו את הדבר. יודע אני שעומדים לסדר מה אספה פומבית  
בהסתתפות סטיפן ווייז. אני משער שעד עכשיו לא סידרו בלונדון  
שום אספה משום שרק לפני זמן קצר נחכנסה ועידת ציוני אנגליה  
שהיתה בבחינת אספת מחאה.

ה. דעת חיים בשאלת הועדה המלכותית הייתה כדעת

הנרי, ומסעם מובן ציינתי רק דעתו של הנרי.

ו. לע"ע אין צורך במסלחת ישובית. היות והדברים

טרם נגמרו אין זה מן הנמנע שנצטרך גם לסדר משלחת. אבל

לפי שעה דבר זה מיותר בהחלט. אמארא מחר את ויצמן אשאל

כמובן לדעתו ואודיעך.

ז. הבוקר היה אצלנו מאיר גרוסמן - כלומר אצל

ויצמן ואצלי. סיפר שנפגש אחמול עם ז'בו<sup>נ</sup> ודיבר אתו כשעה.

ברור לו, לגרוסמן, שמצד ז'בו. אין שום נכונות להתאחד, אלא

הוא רוצה בפייפטי-פייפטי, והוא, גרוסמן, אמר לו שתתכן רק הסתדרות

ציונית אחת. גרוסמן אמנם הציע שנזמין, לא את נאצו אלא את

המפלגה הרוויזיונית להשתתף בפעולה בתנאים של "האגודה". הוא

יודע אמנם שהרוויז. ידחו זאת, כי הם עומדים על הכרת הנאצו,

אבל הוא סבור שזהו תמרון טוב מצדנו כלפי דעת הקהל.

בכל אופן חוכל להשקיע את חברינו. אין שם "סכנה".

ח. שמחתי מאוד לדיון החדש בהנהלה בדבר המו"מ,

והיות שכתבתי בענין זה - עוד הפעם - באריכות למפלגה וביקשתי

לשלוח לך מיד העתק מכתבי איני חוזר כאן לענין זה.

ט. ענין פ.ר<sup>ל</sup> מדאיג אותי, ויש צורך שברל יפגש

אתו ויפיג מרידותו.

ובאשר לסעיות שלי ושלך עוד הערות אחדות:

(1) הבינותי מהפרוטוקול שאמרתי כאילו שיחפתי את

מבנס בשיחות עם מ.ע. וזוהי טעות, כפי שתוכל לראות מהרשימות

סהנחתי בידיון.

(2) מכיון שטרתיו לך הרשימות על כל שיחותי לפני נסיעתי הנחתי שפרטי הענין מחוורים לך. משער אני שמרוב טרדות לא הספקת לעיין ברשימותי - אבל כל החומר בידיון.

(3) אתה שוגה בסברתך שהמו"מ נפסק לרגל נסיעתי לאמריקא. נפגשתי עם ש.א. וא.ג. בגנף בסתיו 1934, לאמריקא נסעתי באביב 1935. האמת היא שלאחר הפרסום בלה נסיון ערב קשה היה לי לראות את פני מ.ע. בקלקלתו, אם כי ידעתי שאין הוא אדם בגופו.

(4) רופין סועה בהחלט. לא יכלתי להגיד לרופין את הדבר שהוא מיחס לי, מפני שהדבר כשהוא לעצמו לא היה ולא נברא. כי לא אמרתי ולא היה יכול לעלות על דעתי לומר למגנס שהוא ימשיך את המו"מ עם אנטוניוס בלעדי.

יחסי למגנס שונה מיחסך. הוא עלול להיות מועיל - כשהוא מסייע לי, ועלה בידי להביא אותו לידי כך שיסייע לי, אבל לא הייתי משאיר אף פעם מו"מ לו, כי הוא כשהוא לבדו יזיק, ולא פעם אמרתי לו זאת - בידידות גמורה, ומבלי שהוא נחרעם עלי בגלל כך.

אני במחכוון קרבתי אותו כל הזמן למען שלא יפעל על דעת עצמו. וכל הזמן שטיפלתי עם ערבים היה הוא מסייע לי, אם כי בפגישות (עם עוני ועם אנטוניוס) הייתי מציין בנוכחותו שאני חולק בהחלט על השקפותיו.

י. איני מקבל את <sup>היכר</sup> בדבר "דמיוניות" חכנית.

אני מניח אפשרות של הסכם - אמרתי לא פעם שזהו שנס אחד במאה או באלף, אבל שנס על יסוד עליית 1935. אתה מזלזל בגורם הפחד של הערבים ובאמונתם שאנו עלולים במשך זמן קצר להציף את הארץ. עוד לפני שנתיים, בטרם הייתה לנו עליה של 60.000, ואף לא של 40.000, שאלני מ.ע. אם אסכים להגביל מספרנו במשך עשר השנים הבאות במכסימום של מיליון.

גם הפריסט בשלטון הוא ויתור חשוב לטובת הערבים - אם כי לדעתי אינו ויתור לרעתנו כלל וכלל.

גם בשאלת האמיר קשה לי להסכים להערכתך, אם כי פה אני סומך על הרגשתך יותר מאשר על הרגשתי. אבל על ענינים אלה כחבתי כבר למרכז המפלגה.

יא. דאגתך לרפיון הישוב אינה דאגת שוא. ההרס הכלכלי והפחד מפני המהומות יעבירו רבים על דעתם, שגם בלאו הכי אין היא חקיפה בציונותה.

עוד אכתוב לך מחר אחרי הוויכוח.

חסלח לי אם אפנה אליך בענין אישי - אבל אני שרוי כל הזמן בדאגה קשה. כוונתי לשלומך ובריאותך. ואני מבקש מאוד לכתוב לי דברים כהויתם.

לבסוף אני רוצה להגיד שאני מסכים כמעט לגמרי להערכת המצב שהערכת בישיבת המרכז מיום 9.6.36, ואני מקווה שסוף סוף יתחילו חברינו לראות את הדברים בעיני השכל השקול והאובייקטיבי, ולא בעיני הלב החם והעצבים המתוחים. תנועתנו חייבת לדעת שכל הטאלות התכסיסיות צריכות להיות כפופות לשיטה האיסטרטגית

- 31 -

הראשית - רכישת הגורם האנגלי והפעלתו לטובתנו, ואין אנו יכולים  
לפעול בניגוד לקו היסודי הזה. ואני מסכים לגמרי לדעתך בשאלה  
הטרגית של בן-יהודה וחברו שלא נשמעו לפקודה ולא עמדו כאשר  
נצטוו ע"י שוטר או חיל אנגלי לעמוד. אי אפשר לאחוז החבל  
בשני ראשיו.

שלום לך ושמור על בריאותך.

ד.ב.ג.